

Kedves Testvérek!

Gyermekem, miért tetted ezt velünk?” Olyan gyönyörűsége ez a kérdés akkor, ha tudjuk, hogy három napig keresték ott, Jeruzsálemben, de már közben egy napig egyébként már eltávolodtak, tehát itt nem is három napról van szó, hanem több napról. Egy édesanya egy ilyen helyzetben, amikor látja a gyerekét, és történt valami olyasmi, ami hát minimum így mondhatnánk, hogy érzelmileg eléggé fölkavaró lehetett a számára, a fiacskájától megkérdezi, hogy „Fiam, miért történt ez?” Erről szeretnék beszélni. Hogyha Máriának egy számára érzelmileg ennyire nehéz helyzetben megvolt ez a nagyvonalúsága, nyitottsága, érzékenysége, befogadókészsége a fia felé, hogy „Mondd meg, miért is történt ez? Hogyan történhetett ez meg?”. Akkor mi is elő-vehetjük ezt a nyitottságunkat és érzékenységünket, és próbáljuk megérteni – így is mondhatnám – ennek a helyzetnek, sőt a feszültségnek természetét.

Hogyha ezt egy tágabb összefüggésbe helyezzük, arra is rácsodálkozhatunk, de érdekes, hogy Jézusnak és Máriának a kapcsolatáról nem sokat mond a szentírás. Éppenséggel három olyan történetünk van abból a nagyon kevésből, amiben Mária és Jézus között valamiféle feszültség van. Mert itt, amikor tizenkét éves, itt is van egy konfliktus, azután amikor a nyilvános fellépése kezdődik Kánában a menyegzőn, nemde ott is erről beszélünk és hallhatunk. Mária azt mondja: „Fogytán van a boruk.” Jézus pedig azt válaszolja: „Hát a mi dolgunk ez, asszony?” Itt is megjelenik egy konfliktus. Azután egy kicsit később pedig, amikor Mária és a rokonok keresik Jézust, miközben ő tanít, akkor mit hallunk? Jézus azt válaszolja: „Kik az én anyám, kik az én testvéreim? Azok, akik megtartják Isten szándékait.” Mi szeretnénk ebben eligazodni, és ott van bennünk az, hogy mindezt Szent Család ünnepén.

Szeretnénk megérteni, mi az, amire mindig szoktunk hivatkozni, mikor keressük azt, hogy mi helyes itt, vagy mi helytelen, és Jézus helyesen cselekedett, vagy nem cselekedett helyesen? Mária reakciója helyes volt, vagy nem volt helyes? Egyáltalán miért csinálta Jézus, amit csinált? Hogy szoktuk ezt kifejezni? Úgy, hogy értékek, értékek alapján akarunk élni, keressük, hogy tényleg mi az, ami értékes, mi az, ami alapján akarunk élni.

Mit mond a humán tudomány, hogy miről mondjuk azt, hogy számunkra valami értékes? Lehetnek ezek társadalomra vonatkozó jogszabályok, vagy éppen a családnak írott és íratlan törvényei és szabályai. Mire csodálkozhatunk rá? Amikor mi az igazságokról beszélünk, és egy családban megjelenik ez a szempont, hogy kinek van igaza, akkor majdnem mindig rácsodálkozhatunk arra, és eljuthatunk oda, hogy számunkra az igazságnak része a szeretet. Ha van egy nehéz helyzet, akkor az igazságnak része az, hogy ez a konfliktusom a férjemmel, a feleségemmel, a gyerekeimmel van. Vagyis, ha az ember az igazságot tényleg akarja képviselni, mire lesz szüksége? Hogy azt szeretettel képviselje. Ha nem szeretettel képviselünk egy igazságot, az már nem az igazság. Az lehet egy szempont, de nem az igazság. Az igazságnak része, hogy mi személyek vagyunk, kapcsolatban vagyunk egymással, fontosak vagyunk egymásnak. Ezért szeretetlenül az igazságot nem lehet képviselni.

Szent Család ünnepén beszélünk erről. Amikor a tizenkétéves Jézus ott van a templomban, és kérdezzet, és okosodik, és nyitott, megjelenik egy szükséglet; szükséglet a meghitt kapcsolatban Istennel. Fölismerjük Istent, nem egyszerűen csak valakit, aki az erkölcsi rend őre, vagy aki törvényt ad az embernek, szabályokat és egyebeket, hanem őt személyként ismerem föl, és így akarok vele kapcsolatban lenni.

Amikor arról beszélünk, hogy igazságok – mit mondott Jézus? „Én vagyok az igazság.” Ebben a pillanatban rácsodálkozunk arra, hogyha nekünk a lelkiség fontos, hogy

igazságnak azt nevezzük, ahogyan Jézus élt ezen a földön, az igaz. Az ember nem csak az igazságot így-úgy képviseli, hanem maga igaz emberré szeretne lenni. Mi alapján válok igaz emberré? Hogy úgy szeretek, ahogy Jézus szeret, akkor igaz ember leszek. Ha nem szeretek úgy, ahogy Jézus szeret, akkor kevésbé vagyok igaz ember. Az igazságnak akkor itt megjelenik a lelki tartalma, ami pedig személyes. Ezért emberi kapcsolatokba ágyazott, és nem szakítható el a szeretettől.

Azt mondja Mária: „Miért tetted ezt fiam velünk?” Mária azt mondja a kicsi fiának: „Idefigyelj, kisfiam! Ilyet nem csinálunk, és kész.”, akkor ő úgy gondolta volna, hogy itt egy igazság van, hogy az ember ilyet nem csinál, és a Kisjézus örülhet, hogyha nem kap ki. De Mária azzal a kérdéssel, hogy azt mondta: „Fiam, tefelőled ez a helyzet, hogy néz ki?”. Ezt kérdezi, „Fiam, miért csináltad ezt?” Vagyis Mária föltételezte, hogy nem csak öfelőlük van az életnek valamilyen igazsága, hanem a kisfia felől is van az életnek valamilyen igazsága, és ő erre rákérdezett. Vagyis Mária érvényre juttatta azt, hogy ezt a helyzetet nem tudjuk jól megoldani, ha azt kérdezzük meg, mi az igazság, hanem hogy azt is érdemes megkérdeznünk, hogy „Kicsi Jézus... hát nem is vagy olyan kicsi, tizenkét éves vagy – abban a korban az már bőven serdülőkornak számított – ide figyelj, fiam! A te igazságod mi ebben a helyzetben? Nagyon kíváncsi vagyok rá, mert ki kéne egészíteni az én igazságomat vele. Ha csak a saját igazságom alapján megyünk, akkor biztos az nem lesz az egész.” Szóval, hogy el tudjunk igazodni, milyen óriási jelentősége van, hogy nem csak az igazságokat keressük, az egymást kölcsönösen kiegészítő vágyakat, szükségleteket, értékeket, igazságokat és normákat. Sőt, azt is tudjuk, hogy a férfi igazságát a felesége igazsága egészíti ki, és a szülők igazságát a gyerekek igazsága egészíti ki.

Amikor Jézus azt mondja: „Kedves édesanyám, kedves József! Hát nem tudtátok, hogy az én értékrendemben Isten előrébb való vagy fontosabb, vagy lényegibb?” Boldog az az édesanya, aki ezt nem úgy értelmezi, hogy a fia ezt ő ellenében mondta, hogy ez a szeretetlenség kifejezése. Mert amikor a Kisjézus azt mondja: „Én nagyon szeretlek édesanyám.” Hát, hogy mennyire szereti, a halála előtt néhány órával az utolsó mondatai egyikével azt mondja Jánosnak, a tanítványnak: „Ott van a te édesanyád.”, és azt mondja a szent író: „János attól kezdve Máriát magához fogadta.” Az utolsó mondatai egyikével azt akarta, hogy az édesanyja biztonságban legyen, hogy valaki törődjön vele élete végéig. Akkor, amikor ott van napokon keresztül a jeruzsálemi templomban, és azt mondja: „De nekem, hát nekem mégis csak a Mennyei Atya a minden.”, azt nem az anyukájával szemben mondta, hanem kifejezte, hogy őbenne milyen kapcsolat él és létezik.

Nem gyönyörű, ahogyan befejeződik a mai evangélium: „...és Jézus hazament Názáretbe a szüleivel, és növekedett bölcsességben, kedvességben.” Növekedett. És amikor tizenkét évesen ott van a templomban, akkor mondhatjuk azt, hogy az a serdülőkori Jézus. És ha az édesanyja jól meg akarja érteni, hogy Jézus, az ő fiacskája mit miért csinál, akkor azt érdemes úgy értelmeznie, hogy az egy folyamatnak éppen egy része, és mondjuk serdülőként ezt így csinálja. Lehet, hogy öt-hat-nyolc évvel később szól az anyukájának, hogy: „Most elmentem Jeruzsálembe.” De mondjuk, serdülőként nem szól, mert éppen serdül, és akkor nem szól róla. Vagyis mindig folyamatokról van szó, és boldog az a szülő, aki megérti, hogy a gyereke nem jó vagy rossz ekkor és akkor, nagyon gyakran, hanem éppen egy folyamatban van benne, és most egy korszakában éppen azt csinálja, ami annak a korszaknak annyira jellemzője, és neki azt éppen ténylegesen csinálnia kell.

Ebben a történetben az a gyönyörű, hogy amikor Mária érzelmileg egy nyilván nagyon nehéz helyzetben megkérdezi a fiától, hogy „Fiam, miért is csináltad ezt tulajdonképpen? Van-e ennek valami üzenete mifelénk?” Amikor Mária szeretettel fordult a fia felé egy

számára nehéz helyzetben, és jól bánt vele, arra mondhatjuk, hogy az jó. Ezért ténylegesen, ha tájékozódni akarunk, akkor ott van a jó és rossz feszültsége, amit meg nagyon egyszerűen úgy írhatunk le, ahogy erről már többször beszéltünk, tudom, hogy „Jó az, ha jól bánunk egymással, és rossz az, ha nem bánunk jól egymással.” Amen.